

**ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ ФАКУЛЬТЕТ УПРАВЛІННЯ,
ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИЦТВА ТА ТОРГІВЛІ**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТА
ЕФЕКТИВНІСТЮ БІЗНЕСУ»**

1. Профіль дисципліни

<i>Кафедра підприємництва та торгівлі</i>	Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень Ступінь вищої освіти – магістр Кількість кредитів – 3 Дні занять – відповідно до розкладу. Форма навчання – денна, заочна Компонент освітньої програми – вибіркова фахової підготовки Консультації – відповідно до графіка навчального процесу. Мова викладання – українська.
--	--

2. Інформація про викладача

Викладач	К.е.н., доцент Зеліско Наталія Богданівна
Профайл викладача	https://lnup.edu.ua/uk/179-vykladachi/3161-vykskladzeliskon
Контактна інформація	zeliskon@ukr.net Посилання на розміщення навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle - https://lnup.edu.ua

АНОТАЦІЯ

Дисципліна «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» є системою знань про методи, принципи та технології створення конкурентних переваг і забезпечення на їх основі підвищення рівня конкурентоспроможності суб'єктів економічної діяльності.

Предметом курсу «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» є вивчення суті та форм конкуренції, закономірностей формування суб'єктами ринку своїх конкурентних переваг, підходів до визначення рівня конкурентоспроможності економічних суб'єктів на ринку, теорії та практики сучасної міжнародної конкуренції, управління формуванням конкурентних переваг та конкурентоспроможністю учасників ринку.

МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни – формування у майбутніх фахівців теоретичних знань та практичних навиків проведення системного аналізу економічних процесів на національному та міжнародному рівні для визначення й розв'язання управлінських проблем у національній економіці, спричинених інтеграцією у світове господарство та необхідністю істотного підвищення рівня конкурентоспроможності як окремих вітчизняних економічних суб'єктів, так і національної економіки в цілому.

Завдання дисципліни: оволодіння знаннями, необхідними для дослідження конкурентоспроможності економічних суб'єктів ринку, набуття практичних навиків розроблення й застосування стратегій підтримання та підвищення рівня конкурентоспроможності фірми, галузі економіки та національної економіки.

ПЕРЕЛІК СОЦІАЛЬНИХ, «М'ЯКИХ» НАВИЧОК (SOFT SKILLS)

Аналітичні навички, Відкритість, Вміння працювати в команді, Економічна компетентність, Здатність до навчання, Здатність логічно обґрунтовувати позицію, Клієнтоорієнтованість, Комплексне рішення проблем, Оцінювати ризики та приймати рішення, Саморозвиток, Формування власної думки та прийняття рішень

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ

Основними видами навчальних аудиторних занять, під час яких здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти отримують необхідні знання, є лекції та семінарські заняття. В межах робочого часу викладач може проводити консультації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти. Аналогічні форми навчання можуть бути при необхідності проводитись з використанням навчальних інтернет-платформ у режимі он-лайн.

При викладанні лекційного матеріалу передбачено поєднання таких форм і методів навчання, як лекції у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії та лекції з відповідним ілюструванням і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв.

Лекція у формі бесіди, розповіді, пояснення, дискусії дозволяє привернути увагу здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти до найбільш важливих питань теми лекції, винести на обговорення дискусійні питання та визначити у процесі інтерактивного комунікування особливостей сприйняття навчального матеріалу здобувачами освіти.

Лекція у формі ілюстрування і демонстрування за допомогою мультимедійних пристроїв – це візуальна форма подачі лекційного матеріалу з розгорнутим або коротким коментуванням візуальних матеріалів, що переглядаються за допомогою мультимедійних технічних засобів. Ці дві форми лекцій можуть бути поєднані.

При проведенні практичних занять передбачене виконання практичних завдань у формі вирішення здобувачами вищої освіти ситуативних завдань (кейсів) і тестів, проведення ділових ігор, заслуховування усних відповідей, доповідей, а також рефератів та демонстрація презентацій, підготованих як індивідуальні завдання за темами, що виносяться на самостійне вивчення.

Здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти працюють з друкованими чи надісланими їм в електронній формі інформативним матеріалом та завданнями, або з інформацією в мережі Інтернет.

Процес вивчення здобувачами здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти супроводжується здійсненням наукових досліджень і написанням та опублікуванням за їх результатами наукових статей, тез доповідей на конференціях, круглих столах та наукових семінарах.

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ») В АУДИТОРНИЙ ЧАС

Лекції і практичні заняття можуть проводитися з використанням сервісу платформ ZOOM.US., Google Classroom. Також викладач і здобувачі другого (магістерського) рівня вищої освіти можуть спілкуватись через електронну пошту, Viber, Google Classroom, інші доступні засоби комунікації. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін. Якщо здобувач другого (магістерського) рівня вищої освіти відсутній на занятті з поважної причини, він/вона презентує виконані самостійно завдання на консультації у викладача. Під час роботи над виконанням завдань не допускається порушення засад академічної доброчесності.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий (семестровий) контроль з навчальної дисципліни «Управління конкурентоспроможністю та ефективністю бізнесу» проводиться у формі екзамену та шляхом накопичення балів за поточним контролем по змістовних модулях у терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному робочою програмою дисципліни, а також виконання курсової роботи.

Поточний контроль проводиться за результатами роботи ЗВО на семінарських заняттях, методом оцінювання контрольних робіт, шляхом оцінювання рефератів, індивідуальних завдань.

Оцінювання навчальних досягнень здійснюється за 100-бальною системою з переведенням у систему оцінок за національною шкалою, а також забезпечення ранжування досягнень за шкалою ЄКТС.

Політика оцінювання – передбачає дотримання принципів академічної доброчесності та студентоцентрованого підходу.

Академічна доброчесність - дотримання вимог Положення про академічну доброчесність у ЛНУП». Доступне за посиланням: <https://lnup.edu.ua/uk/179vykladachi/3161-vykskladzeliskon>

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Сучасні теорії конкуренції

Конкуренція: сутність і види, методи конкурентної боротьби. Підходи до формулювання конкуренції.

Класифікація конкуренції та її форми. Зв'язок конкуренції і монополії.

Тема 2. Державне регулювання конкуренції

Правові засади державного регулювання конкуренції.

Принципи державної політики в сфері регулювання конкуренції. Антимонопольна політика.

Участь держави у виробництві і реалізації продукції.

Тема 3. Діагностика конкурентного середовища підприємства Поняття конкурентного середовища та його складові.

Показники оцінки інтенсивності конкуренції. Діагностика діяльності конкурентів.

Тема 4. Визначення потенціалу конкурентоспроможності підприємства та його складових

Сутність та рівні конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Діагностика конкурентних сил.

Методи оцінки конкурентоспроможності потенціалу підприємства. Стратегічний аналіз конкурентоспроможності потенціалу підприємства.

Тема 5. Формування конкурентних переваг підприємства

Сутність та співвідношення понять “ринкові чинники успіху”, “ключові компетенції”, “конкурентні переваги”.

Властивості конкурентних переваг.

Сфери формування та реалізації конкурентних переваг. Види та джерела формування конкурентних переваг.

Тема 6. Методи забезпечення конкурентних переваг підприємства

Ознаки, проблеми та побудова системи забезпечення конкурентоспроможності.

Зміст зовнішнього середовища, цільової, керованої підсистеми та підсистеми забезпечення системи.

Тема 7. Технологія забезпечення конкурентних переваг підприємства

Методи виміру ступеню задоволення споживача. Взаємозв'язок споживчої цінності, ціни і конкурентоспроможності товару.

Життєвий цикл конкурентної переваги.

Підходи до системи забезпечення конкурентоспроможності підприємств.

Тема 8. Особливості управління конкурентоспроможністю продукції

Фактори, чинники та критерії конкурентоспроможності товару Методи оцінки конкурентоспроможності продукції.

Якість товару - основний важіль забезпечення його конкурентоспроможності Основні підходи до управління конкурентоспроможністю товару.

Тема 9. Управління конкурентоспроможністю підприємства

Чинники, що визначають рівень конкурентоспроможності підприємства Методи оцінки рівня конкурентоспроможності підприємства. Системно-процесний підхід до управління конкурентоспроможністю підприємства.

Специфічні особливості забезпечення конкурентоспроможності бізнес - організацій різних типів.

Тема 10. Соціальна відповідальність і конкурентоспроможність підприємства

Соціальна відповідальність підприємства, їхня національна специфіка, вигоди від неї для суспільства і для підприємства.

Можливості перетворення соціальної відповідальності на інструмент управління конкурентоспроможністю підприємства.

Тема 11. Розроблення і реалізація програм підвищення конкурентоспроможності

Концепція розробки та забезпечення реалізації програми підвищення конкурентоспроможності підприємства.

Етапи розробки програми підвищення конкурентоспроможності. Програми підвищення конкурентоспроможності галузі та країни.

Тема 12. Оцінювання ефективності сучасних моделей управління конкурентоспроможністю підприємства

Сучасні моделі управління конкурентоспроможністю підприємства. Методи оцінки ефективності управління конкурентоспроможністю підприємства.

Перелік визначених стандартом спеціальності компетентностей і програмних результатів навчання, які забезпечує дисципліна

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПРН 5. Планувати діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах. ПРН 6. Мати навички прийняття, обґрунтування та забезпечення реалізації управлінських рішень в непередбачуваних умовах, враховуючи	Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері менеджменту або у процесі навчання, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій за невизначеності умов і вимог.

вимоги чинного законодавства, етичні міркування та соціальну відповідальність	СК 1. Здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів. СК 2. Здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани. СК 9. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення та забезпечувати їх реалізацію.
--	---

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА Основна

1. Борисенко З.М. Основи конкурентної політики: Підручник. К.: Таксон, 2014. 704 с.
2. Шаповал М.І. Менеджмент якості: підручник. К.: Т-во «Знання», КОО, 2016. 475 с.
3. Чернявський А. Д. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. / А. Д. Чернявський, М. І. Філіппов. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2011. 234 с.

Додаткова література:

1. Вербa В. Управлінське консультування: світові та регіональні тенденції розвитку. Актуальні проблеми економіки. 2017. №11. С. 21-35.
2. Михасюк І.Р., Мельник А.Ф., Крупка М.І., Залога З.М. Державне регулювання економіки. Львівський національний університет ім. І. Франка. Підручник. Друге видання, виправлене і доповнене. К.: Атіка, Ельга. Н, 2015. 592 с.
3. Рокоча В. Транснаціональні корпорації: Навч. Посібник. К.: Таксон, 2014. 304 с.
4. Драган О. І. Управління конкурентоспроможністю підприємств: теоретичні аспекти. Монографія. К.: ДАКККіМ, 2017. 160 с.
5. Омеляненко Т. В., Барабась Д. О., Вакуленко А. В. Управління конкурентоспроможністю підприємства: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. - К.: КНЕУ, 2016. 272 с.
6. Піддубний І. О., Піддубна А. І. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства: Навчальний посібник Х.: ВД «ІНЖЕК», 2014. 264 с.
7. Портер М. Конкурентна стратегія. Техніки аналізу галузей і конкурентів. К.: Наш формат., 2020. 424 с.
8. Клименко С.М. Управління конкурентоспроможністю підприємства: навч. посіб. К.: КНЕУ, 2018. 520 с.
9. Яців І. Б. Конкурентоспроможність сільськогосподарських підприємств: монографія. Львів : Український бестселер, 2013. 427с.
10. Артюхова І. В. Конкурентоспроможність фірми: навчально-методичний посібник. Сімферополь: АРІАЛ, 2012. 108 с.
11. Данько Ю. І. Формування системи забезпечення конкурентоспроможності аграрних підприємств : монографія. Суми: Університетська книга, 2016. 301 с.

12. Державна програма демонополізації економіки і розвитку конкуренції.
URL: Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3757-12>.
13. Конкурентоспроможність підприємства : конспект лекцій / Нар. укр. акад. ; [каф. економіки підприємства; авт.-упоряд. О.Є. Басманова]. Харків : вид-во НУА, 2015. 52.
14. Николук О. М. Управління конкурентоспроможністю сільськогосподарського підприємства : теоретико-методологічні основи : монографія. Житомир : вид-во ЖНАЕУ, 2016. 316 с.
15. Про Антимонопольний комітет України : Закон України від 26.11.1993 р. № 3659-ХІІ (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3659-12>.
16. Про захист від недобросовісної конкуренції : Закон України від 07.06.1996 р. № 236/96-ВР (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/236/96>.
17. Про захист економічної конкуренції : Закон України від 11.01.2001 р. № 2210-ІІІ (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14>.
18. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 р. № 1023-ХІІ (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>.
19. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 р. № 5007-VI (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17>.
20. Смолін І. В. Конкурентоспроможність підприємств : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2006. 204 с.
21. Управління конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник / С.М. Клименко, О.С. Дуброва, Д.О. Барабась та ін. Київ : КНЕУ, 2006. 527 с.
22. Управління міжнародною конкурентоспроможністю підприємства : навчальний посібник [Сіваченко І. Ю., Козак Ю. Г., Логвінова Н. С. та ін.]. Київ : Центр учбової літератури, 2010. 312 с.

Інформаційні ресурси

1. Нормативна база (будь-які правові пошукові системи, включно системи, що розташовані на офіційних сайтах в мережі Інтернет відповідних органів).
2. Офіційний сайт Національної бібліотеки ім. Вернадського URL: www.biblvornad.org.ua.
3. Менеджмент. Бізнес. URL: www.management.com.ua.
4. Центр гуманітарних технологій URL: www.gtmarket.ru.
5. Бібліотечно-інформаційні ресурси - книжковий фонд читального залу Львівського НУП (м. Дубляни, вул. В. Великого, 1, Львівської наукової бібліотеки ім. Стефаника НАН України (вул. Стефаника, 2).
6. Електронні інформаційні ресурси:
Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства. URL: <https://www.me.gov.ua/?lang=uk-UA>
Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/>;
Єдиний веб-портал органів виконавчої влади в Україні.
URL: <http://www.kmu.gov.ua/control/>.
Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>.
Урядовий портал Кабінету Міністрів України. URL: www.kmu.gov.ua.
Офіційний сайт Львівської електронної бібліотеки ім. В. Стефаника. URL: www.lsl.lviv.ua.